

SU ŽALGIRIU – UŽ LIETUVĄ!

ŽALGIRIS

Stiprybė glūdi bendruomenėje

Kad gyvenimas šalies valdžios užmirštoje Lietuvos provincijoje įgytų kuo daugiau žavesio, tereikia pačių žmonių noro. Tuo įsitikinusi Raseinių rajono Ugenskų kaime gyvenanti Danguolė Nekrošienė, su bendraminčių suburta dramų teatro grupe apvažiavusi atokiausius šalies kampelius.

R Sidas AKSOMAITIS
„Respublikos“ žurnalistas

Net apie nūdienos kaimo skaudulius D.Nekrošienė kalba su šypsena, o ji, regis, pajėgi įveikti bet kokias problemas. Pozityvumas yra šios Kėdainių rajono Paaluonio kaime užaugusios moters gyvenimo variklis, suteikiantis šarmo pilkai kasdienybei ir padedantis išvelgti kūrybinį potencialą net ten, kur plika akimi jo nematyti.

- Kaip kaimo žmogui nepaskesti tamsoje, kai valdžia vieną po kito uždarinėja kultūros židinius provincijoje? - pasiteiravo „Respublika“ Danguolės NEKROŠIENĖS.

- Jeigu nebūtų stiprių bendruomenių, kurios pajėgios suvienyti kaimo žmones, padėtis provincijoje būtų liūdna. Nei Paaluonyje, nei artimiausiose apylinkėse nėra Kultūros namų, bet kultūra gyva veiklių paaluoniškių širdyse. Kaimo žmonės po darbų nori susitikti, pabendrauti, užsiimti mėgstama veikla, o ne leisti laiką užburtame rate namai - gyvuliai - namai. O ir gyvulius šiandien retas kuris kaimo gyventojas dar laiko.

- Kodėl kaimas pamažu lieka be vieno iš kertinių savo atributų?

- Kaimo žmogui jau nebeapsimoka laikyti gyvulių. Tik tris hektarus žemės turintis žmogus dažniausiai neturi nuosavos žemės ūkio technikos, o žemės įdirbimas ir priežiūra kainuoja brangiai. Be chemijos dabar labai mažai ką galima užauginti - tik daržovių savo stalui. Vienos karvės pieno žmogus pats suvartoti paprasčiausiai nepajėgtų, o pieno supirkimo kainos tokios, kad net neatperka investicijų į produktą. Todėl kaimo žmogui dabar daug paprasčiau nusipirkti pieno parduotuvėje. Seniau prie kiekvienos sodybos žolę rupšnojo karvutė, dabar to nepamatysi.

- ES siekis, kad lietuviai iš gamintojų taptų vartotojais, jau įgyvendintas?

- Nemažai žmonių vietoj žemdirbystės pasirinko ES pasiūlytas kompensacijas, nes patys dėl senyvo amžiaus, prastos sveikatos ar kitų priežasčių dirbti žemės nebūtų įstengę. Manau, kad ES kompensacijos tik iš dalies prisidėjo prie to, kad kaimo žmonės taptų vartotojais. Pagrindinės priežastys, nuvariusios žmones nuo žemės, yra kainų politika. Viskas, ką dedi į žemę, yra brangu, laikas ir tas tu-

Giedriaus Baranausko nuotr.

ri savo vertę, deja, gaunama grąža kelia juoką pro ašaras. Kiekvienas darbas žmogui turi apsimokėti, o laisvalaikį juk galima praleisti ir ne prie gyvulių.

- O kur tą laisvalaikį kaimo žmogui praleisti, jei kaimuose nebelieka kultūros centrų?

- Tačiau čia yra entuziastingos bendruomenės! Paaluonyje - nedidelė gyvenvietė, čia gyvena gal kiek daugiau nei 100 žmonių. Šiame prie Aluonos upės prigludusiame kaime veikia buvusios mokyklos pastate įsikūrę Bendruomenės namai, pasirodymus rengia dramų teatro grupė, yra treniruoklių salė. Į dramų teatro grupės ir pačios bendruomenės veiklą Paaluonyje mane įtraukė vietos bendruomenės pirmininkė Bronislava Falentinienė, negailinti nei jėgų, nei laiko, kad kaimas būtų gražesnis. Kartą ji paprašė, kad šventinio renginio metu atlikčiau Kalėdų Senelio vaidmenį. Pirmas blynas neprisivilo, paskui buvau pakviesta būti renginių vedėja. Pasikviesti žinomų atlikėjų bendruomenė neišgali, tačiau išeitį radome ir čia - ėmėme koncertuoti pačios. Perdarydavome žinomų dainų tekstus pritaikydamos juos pagal mūsų kaimo aktualijas. Pamatę pasirodymus kaimo žmonės ir patys noriai įsitraukė į šią veiklą. Taip Paaluonyje susikūrė ir vaikų, ir suaugusiųjų dramų teatro grupės. Norinčių vaidinti vaikų yra tiek daug, kad kartais tenka sukurti jiems papildomą vaidmenį spektaklyje - tegul ir mažytį, suteikiantį galimybę vaikams vaidinti, nesijausti nustumtiems į šalį. Šiomet mūsų mažieji aktoriukai jau surengė du

pasirodymus. Vieną - savo bendruomenėje, o kitą - kaimynystėje veikiančioje bendruomenėje.

- Kuo dažniausiai tenka būti jums: režisierė, aktorė, dainininkė?

- Ir vaidinu, ir tekstus dainoms perrašinėju. Svarbiausia, kad visos dainos gimė dirbant medienos perdirbimo įmonėje su staklėmis. Paskui važiuoju namo ir galvoju: kad tik neužmirščiau, kad tik spėčiau užsirašyti. Paaluonyje

► Kol žmonės turės dirbti už minimumą, kol neišgalės gražinti paimtos paskolos, tol šalis nyks ir toliau

ilgą laiką visiems akis badė kultūros namų griuvėsiai. Todėl kilo mintis šią problemą apdainuoti. Taip pagal dainą „Stovi malūnas prie kelio“ buvo sukurta labai graži dainelė apie tuos griuvėsius, beje, stovėjusius taip pat prie kelio. Visi ją girdėję buvo patenkinti. O svarbiausia - apdainuoti griuvėsiai pagaliau išnyko. Įgyvendinant kūrybinius sumanymus man nuolat talkina jaunėlis sūnus Romas. Vienoje šventėje aš vaidinau Karlsoną, o Romas - Mažylį. Vėliau Karlsonas su Mažyliu vedė sporto varžybas kitame kaime. Labai smagu kurti, kai jauti šeimos paramą.

- Kada Paaluonyje vietos aktoriams pasidarė per ankšta?

- Pradėję statyti spektaklius mes nusprendėme juos parodyti ir žmonėms, gyvenantiems kituose kraštuose, - išvažiavome į gastroles po Lietuvą. Vieną spektaklį nuvežėme net į 16 miestelių ir kaimų Kėdainių, Kauno, Jonavos, Raseinių rajonuose. Ir vaikai, ir suaugusieji dalyvavome Čekiškėje vykusiose „Teatro dienosose“. Aplankėme Josvainių ir Muniškių senelių namus. Viešnagės senelių namuose tikrai buvo pačios įsimintiniausios iš visų mūsų kelionių. Reikia pamatyti, kaip į mūsų pasirodymą vežimėlyje atvežama močiutė prašo pataisyti jai skarelę, nes ji nori gražiai atrodyti, reikia pamatyti visų ten į salę susirinkusių žmonių akis, kad suprastum, kaip jie mūsų laukė. Tai tikrai buvo nuostabios šventės ne tik jiems, bet ir mums. Muniškių senelių namų gyventojai mums net parodė savo kambarius, pasakojo, kas kuo užsiima: kas mezga, kas gėlytes augina. Dėl tokių akimirkų verta aukoti ir savo laiką, ir lėšas, ir visą save. Ne veltui sakoma, kad gražus pavyzdys yra užkrečiamas: dramų būreliai jau kuriasi ir aplinkiniuose kaimuose. Manau, kol kaime gyvena pomėgių ir sumanymų turintys žmonės, kaimas nenumirs.

- Sakote, kad kaimas nenumirs, tačiau šiandien nyksta ne tik kaimai - Lietuva emigruoja miestais.

- Kaimas tuštėja ir sensta, nes jaunimas čia neranda darbo. Pasilieka nebent stambesnių ūkininkų vaikai, kurie gali išgyventi iš žemės. Vazinėti į darbą mieste - ne

išeitis, ypač jei kaimas nuo to miesto yra tolokai. O dirbdamas mažame ūkelyje jaunas žmogus tikrai vargiai sugebės išlaikyti šeimą. Žmonės emigruoja ramindami save, kad trumpam, bet dažnai gyvenimas svečioje šalyje užsitęsia: emigrantai paskui save išsiveža vaikus, žmonas, vyrus. Taip Lietuva ir nyksta. Kol žmonės turės dirbti už minimumą, kol neišgalės gražinti paimtos paskolos, tol šalis nyks ir toliau. Kaip kaime gyventi jaunai šeimai, jei net mokyklos artinėra? O ką kalbėti apie vaikų darželius.

- Bet juk gera vieta tuščia nebūna - galbūt kaimus užpildys, daržus sės ir ravės mūsų valdžios taip laukiami pabėgėliai iš Sirijos bei kitų karo draskomų regionų?

- Pritariu sakantiesiems, kad svetimas mums religijas išpažįstantys pabėgėliai bus kaip Trojos arklys - juos įsileidę nebebūsime savo žemių šeimininkai. Ačiū Dievui, kad tie pabėgėliai nelabai mūsų Lietuvos ir nori. Jiems netinka gyvenimo sąlygos Lietuvoje, o gal ir negali tikti, nes juk ir patys lietuviai iš čia bėga. Manau, kad mūsų šalyje pasiliks tik tikrieji karo pabėgėliai, nes jie nebegali gyventi savo tėvynėje ir džiaugsis bet kokia ramia erdve. O tie, kurie į Europą atvyko ieškoti geresnio gyvenimo, Lietuvoje neužsibus. Aišku, geriau, kad jų čia nebūtų. Tas kitas tikėjimas nėra gerai - niekada nežinosi, kas slypi po musulmoniškais apdaraais, kokie to žmogaus tikslai, kas jo širdyje. Jau matėme, kas buvo Vokietijoje, kuri, atrodo, priėmė tuos pabėgėlius išskostomis rankomis. Dabar jau net galingos valstybės bando jų atsikratyti. O ar mūsų mažytė Lietuva sugebėtų apginti savo piliečius nuo migrantų? Vargu.

- O kodėl lietuviai bėga iš Lietuvos? Ar ne paprasčiau būtų išsirinkti valdžią, kuriai rūpėtų kiekvienas žmogus, o ne tik giminės ir artimieji?

- Pirmiausia patys žmonės turėtų atsakingiau žiūrėti į rinkimus, būtinai juose pareikšti savo nuomonę, įvertinti renkamo žmogaus nuveiktus darbus. O dabar dažnas numoja ranka: „Ir be manęs išsirinks.“ Ne veltui sakoma, kad valdžia yra tokia, kokią mes ją išsirinkame - kokia tauta, tokia ir valdžia. Aišku, išbandymas valdžia galbūt irgi sugadina žmones, kiti juk į Seimą veržiasi ne padėti Lietuvai, darbo žmogui, o padėti sau, savo giminei, savo verslui. Manau, tarp politikų yra ir norinčių nuveikti Lietuvai gerų darbų, bet jei kitaip mąstančiųjų yra dauguma, tokie politikai vieni patys nieko pakeisti negali. Dabar į valdžią renkami buvę artistai, pramogų verslo atstovai, sportininkai. Žmonės renka, nes juos pažįsta iš veido. Bet ar jie galės ką nors gero padaryti politikoje - neaišku.

NACIONALINIŲ VERTYBIŲ RINKIMAI 2016

2016 metų NACIONALINĖS VERTYBĖS pristatomos penktadieniais „Žalgirio“ nacionalinio pasipriešinimo judėjimo priede su „Respublika“. Rašykite ir Jūs! NACIONALINIŲ VERTYBIŲ RINKIMAI 2016, A.Smetonos g. 2, Vilnius LT-01 115, arba el.paštu redaktorius@respublika.net. Tel. (8-5) 212-35-25

RĖMĖJAI:

LIETUVOS POLICIJA

DRAGAI:

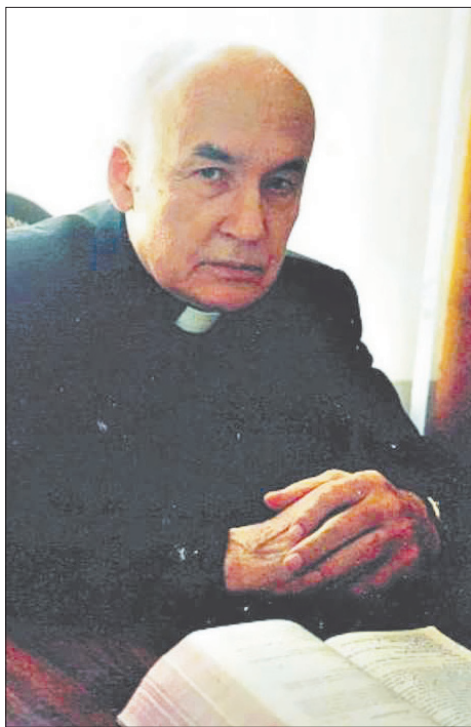
Monsinjoro J.Juodelio dvasingumo ištakos

2006 m. sausio 7 d., eidamas 85 metus, po sunkios ligos mirė kunigas, monsinjoras, teologijos daktaras, Panevėžio miesto garbės pilietis Jonas Juodelis.

Mano tikslas yra aptarti monsinjoro, žmonių atmintyje likusio didžiausio moralinio autoriteto, sielų gydytojo, dvasios mokytojo dvasingumo ištakas.

Visa ko pradžia buvo šeima. J.Juodelio mama Ona Bronislava Karosaitė ir tėvas Antanas Juodelis buvo darbštūs, šeima didžiosios giminyse su vyskupu Antanu Karosu. Jis dalyvavo tėvų vestuvėse. Tėvelis buvo labai švelnus, mylėjo vaikus, o mama griežta, reikli. Brolis Antanas ir sesuo Ona buvo smarkesnio charakterio - dainininkai, šokėjai. Jonas švelnus, susimąstęs, visą dėmesį nuo mažens skirdavęs knygai.

Jonukas labai norėjo mokytis. Tėvai palaikė tokį jo norą. Ypač motina. Anykščiuose Jonukas baigė Šv. Kryžiaus seserų vienuolių įkurtą pradžios mokyklą. Sesuo pasakojo, kad Jonukas buvo labai stropus mokinys. Baigęs pradžios mokyklą, dirbo ūkyje. Tuo metu buvo reformuojama mokykla. Prie pasaulietiškos pradžios mokyklos buvo įkurtas penktas skyrius. Jonukas per metus baigė du skyrius, išlaikė egzaminus ir pirmą reformuotos gimnazijos klasę. Po trejų mokslo metų progimnazijoje J.Juodelis nuvyko mokytis į Panevėžio berniukų gimnaziją. Jam čia patiko mokytis. Dalyvaavo vaidinimuose, aistringai skaitė knygas, o geriausiai sekėsi matematika. 1942 m.

▶ Jonas Juodelis (1921-2006)

baigė Panevėžio berniukų gimnaziją.

Tų pačių metų rudenį įstojo į Kauno kunigų seminariją. 1946 m. balandžio 7 d. buvo paskelbti mažieji šventinimai. Klierikas Jonas Juodelis gruodžio 10 d. buvo iššventintas subdiakonu, o gruodžio 11 dieną - diakonu. Gruodžio 20 d. vyskupas Kazimieras Paltarokas diakoną J.Juodelį iššventino į kunigus. Prasidėjo ilgas ir sudėtingas kunigystės

laikotarpis. 1951 m. naktį iš spalio septintos į aštuntą J.Juodelis buvo suimtas, apkaltintas antitarybine propaganda - trukdymu jaunimui auklėtis... tarybine dvasia. Kunigą po trijų mėnesių, praleistų Vilniaus saugumo kalėjime, išvežė į Šiaulių kalėjimą. Teismas J.Juodelį nuteisė 25 metams lagerio konfiskuojant turtą ir 5 metams be teisių. Kunigas bausmę atliko Sibire, netoli Baikalo. Iš „politinių nusikaltėlių“ lietuvių buvo sudarytos dvi brigados, jos turėjo atlikti įvairius darbus statant Angarsko vyriausybės rūmus. Vėliau kunigas dirbo tinkuotoju, skardininku, felčeri. Kunigas drąsiai kalbėjo tikėjimo klausimais su lagerio vadovybe, guodė nuteistuosius, palaikydama jų dvasią. Monsinjoras lageryje net sunkiausiomis sąlygomis ne tik sąžiningai dirbo, bet ir toliau uoliai mokėsi.

1955 m. grįžo į Tėvynę. Tęsė kunigystę iki 1983 m. Dirbo vikaru Kupiškioje, Kristaus Žengimo ir dangų bažnyčioje. Jam įvažiuojant į miestą skambėjo varpai... 1948 m. apgynė filosofijos licenciato disertaciją „Žako Mariteno integralinis humanizmas“. Lietuvos mokslo taryba 1995 m. gruodžio 14 d. pripažino mokslo laipsnį už parengtą ir apgintą filosofijos licenciato disertaciją. J.Juodelis buvo pripažintas teologijos mokslų daktaru.

1949 m. jauną kunigą, mokslininką Panevėžio vyskupas paskyrė vyskupijos kancelieriu. Dirbdamas Panevėžyje daug nuveikė, kad būtų surinkti ir išsaugoti istoriniai duomenys apie Panevėžio vyskupijos bažnyčias. Išsaugotos medžiagos pagrindu 1998 m. bu-

▶ Kunigaudamas J.Juodelis visus žavėjo erudicija, inteligentiškumu, ramybe, dvasingumu

vo išleista knyga „Panevėžio vyskupija. Istoriniai duomenys. Pastoracinė veikla“. Monsinjoras J.Juodelis prisiminė, kad visi svarbiausi jo gyvenimo įvykiai buvo susiję su svarbiomis religinėmis šventėmis: areštavo per Rožančinę, teismas vyko per Grabnyčią, iš Šiaulių į Vilnių išvežė per Šv. Oną, o iš Lietuvos į Sibirą - per Žolinę...

Kunigaudamas J.Juodelis visus žavėjo erudicija, inteligentiškumu, ramybe, dvasingumu. Toks jis išliks visų atmintyje. Kazimiero Paltaroko gimnazijos mokiniams monsinjoras išliks brangus kaip pirmasis Kazimiero Paltaroko vidurinės mokyklos, įkurtos dar 1991 m. su monsinjoro pritarimu ir vyskupo Juozo Preiško dekretu, direktorius.

Buvo Lietuvių katalikų mokslo akademijos Panevėžio skyriaus pirmininkas. 1997 m. jam suteiktas mokslo srityje nusipelnusio panevėžiečio, 2001 m. - Panevėžio miesto garbės piliečio vardai. Mirė 2005 m. sausio 7 d. Palaidotas Panevėžyje, Šv. Petro ir Povilo bažnyčios šventoriuje.

Juozas BRAZAUSKAS, istorikas

Orkestro sezoną pristato ENERGIJOS TIEKIMAS Lietuvos šiluminis ūkis

KOVO 25 d., penktadienį, 18 val. Šv. Kotrynos bažnyčioje

VĖRINYS ŠV. VELYKOMS

Solistė **NORA PETROČENKO** (mecosopranas)
 Vilniaus miesto savivaldybės **ŠV. KRISTOFORO KAMERINIS ORKESTRAS**
 (meno vadovas ir dirigentas Donatas Katkus)
 Dirigentas **MODESTAS BARKAUSKAS**

Programoje A. Vivaldi, N. Porpora, E. Whitacre ir kt.

www.kristoforas.lt
 Bilietų kainos: 7-15 EUR
 Bilietus galima įsigyti visose bilietai.lt kasose, vietoje valanda prieš koncertą, rezervuoti telefonu 1588 (0,58 Eur/min.) arba tinklalapyje www.bilietai.lt.

Su „Laisvalaikio“ kortele 25% nuolaida 2 bilietams

bilietai 1588

RESpublika MŪSU 2016 metų prenumerata

„RESpublika“ (su žurnalu „Laisvalaikis“) fiziniams ir juridiniams asmenims

1 mėn. - 4,50	3 mėn. - 13,50	6 mėn. - 27,00
---------------	----------------	----------------

„RESpublika“ (su žurnalu „Laisvalaikis“) ir dienraštis „VAKARO ŽINIOS“ fiziniams asmenims

1 mėn. - 11,00	3 mėn. - 33,00	6 mėn. - 66,00
----------------	----------------	----------------

„RESpublika“ (su žurnalu „Laisvalaikis“) ir dienraštis „VAKARO ŽINIOS“ juridiniams asmenims

1 mėn. - 11,50	3 mėn. - 34,50	6 mėn. - 69,00
----------------	----------------	----------------

Kaina eurais

Prenumerata priimama:

Internetu:

www.respublika.lt, www.prenumerata.lt

„Respublikos“ platinimo tarnybose:

Vilniuje	A.Smetonos g. 2, 5 kab. (8-5) 212-18-05 (8-618) 07-959 (Laisvės pr. 60 (Spaudos rūmai), 1211 kab. (8-5) 242-80-65)
Klaipėdoje	Mažvydo al. 3 (8-46) 41-13-14 „Akropolyje“, Taikos pr. 61 (8-650) 51-131
Panevėžyje	V.Kudirkos g. 1 / Savanorių a. 12 (8-45) 43-98-98, (8-620) 97-178 Trakų g. 20 (8-41) 50-07-10
Šiauliuose	Žemaičių g. 2-9 (8-426) 61-034
Joniškyje	Laisvės gynėjų g. 14 (8-427) 54-381
Kelmėje	J.Basanavičiaus g. 1 (8-41) 58-57-61
Kuršenuose	Respublikos g. 7 (8-425) 56-588
Naujojoje Akmenėje	Kęstučio g. 8-2 (8-421) 61-704
Pakruojuje	Vasario 16-osios g. 10 (8-422) 53-451
Radviliškyje	Dariaus ir Girėno g. 46 (8-422) 50-163
Utenoje	Ateities g. 3 (8-389) 50-932 (8-610) 18-876

Privačiose platinimo tarnybose:

Alytuje	S.Dariaus ir S.Girėno g. 4 (8-315) 51-164
Anykščiuose	tel. pasiteirauti (8-650) 43-742
Birštone	Vytauto g. 5 (8-319) 56-625
Biržuose	tel. pasiteirauti (8-650) 43-742
Druskininkuose	P.Cvirkos g. 40 (8-313) 51-075
Elektrėnuose	Sodų g. 13-3 (8-528) 39-200
Ignalinoje	Švenčionių g. 13-1 (8-677) 98-736
Jonavoje	tel. pasiteirauti (8-650) 43-742
Jurbarkė	tel. pasiteirauti (8-650) 43-742
Kaišiadoryse	Gedimino g. 59-113 (8-346) 51-378
Kaune	Laisvės al. 7 (8-610) 02-351, (8-37) 40-02-55
Kėdainiuose	Šilėlio g. 27 (8-612) 58-018
Kretingoje	Birutės g. 11 (8-445) 53-949
Kupiškioje	Taikos g. 1-25 (8-646) 26-189
Lazdijuose	Seinų g. 3 (8-318) 52-374
Marjampolėje	Kęstučio g. 5 (8-343) 92-562
Mažeikiuose	tel. pasiteirauti (8-650) 43-742
Palangoje	Vytauto g. 118 (8-460) 48-440

Pasvalyje	Biržų g. 107-1 (8-620) 58-664
Plungėje	tel. pasiteirauti (8-650) 43-742
Prienuose	Vytauto g. 15 A (8-685) 30-867
Raseiniuose	Maironio g. 2 (8-428) 51-337
Rietave	tel. pasiteirauti (8-650) 43-742
Rokiškyje	Taikos g. 5 (8-458) 33-241
Skuode	tel. pasiteirauti (8-650) 43-742
Šakiuose	J.Basanavičiaus g. 67 (8-612) 97-522
Šilalėje	J.Basanavičiaus g. 23 (8-449) 51-421
Šilutėje	Lietuvninkų g. 20 (8-441) 75-474
Širvintose	Upelio g. 26-17 (8-603) 18-288
Tauragėje	tel. pasiteirauti (8-650) 43-742
Telšiuose	tel. pasiteirauti (8-650) 43-742
Trakuose	Mindaugo g. 16-14 (8-615) 24-284
Ukmergėje	tel. pasiteirauti (8-650) 43-742
Vilkaviškyje	Žalumynų g. 10 (8-610) 45-539

Kituose skyriuose:

Visuose „PayPost“ ir Lietuvos pašto skyriuose.
 Daugiau informacijos tel.: (8 5) 238 70 31, 238 70 32. El. paštas platinimas@respublika.net.
 Prenumeruojant AB Lietuvos pašto skyriuose taikomas papildomas aptarnavimo mokestis.